

Sygn. akt VU 1324/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Dorota Krawczyk

Protokolant st. sekretarz sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku Z. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania Z. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 20 listopada 2015 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1324/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 listopada 2015 roku, sygn. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., działając z urzędu, przeliczył emeryturę Z. G. od dnia (...), to jest od daty, w której przyznano świadczenie. Organ rentowy podał, że wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej.

W odwołaniu z dnia 8 grudnia 2015 roku Z. G. zaskarżył ww. decyzję w części dotyczącej naliczenia kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego i wyliczenia kwoty emerytury. Odwołujący wskazał, że organ rentowy błędnie wyliczył wysokość kapitału początkowego, która powinna wynieść co najmniej 559 813 zł, a nie 472 800,60 zł.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc, że prawidłowo wyliczył wysokość kapitału początkowego.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Z. G., urodzony w dniu (...), wystąpił w dniu 13 października 2003 roku z wnioskiem o ustalenie kapitału początkowego.

(dowód: wniosek o ustalenie kapitału początkowego k. 1 akt o kapitał początkowy)

Decyzją z dnia 8 czerwca 2005 roku organ rentowy ustalił kapitał początkowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 125 592,28 zł.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 8 czerwca 2015 roku, k. 11 akt o kapitał początkowy)

Decyzją z dnia 24 czerwca 2015 roku organ rentowy ponownie ustalił wartość kapitału początkowego wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 125 880,70 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1 006,99 zł, okresy składkowe – łącznie 28 lat, 1 miesiąc i 3 dni, to jest 337 miesięcy, okresy nieskładkowe – łącznie 2 miesiące, 28 dni, to jest 2 miesiące, współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wynoszący 79,67% oraz średnie dalsze trwanie życia – 209 miesięcy.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 24 czerwca 2015 roku, k. 19 akt o kapitał początkowy)

W dniu 16 czerwca 2015 roku Z. G. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę, k. 1 akt emerytalnych)

W związku z nabyciem przez Z. G. prawa do emerytury od dnia (...), ZUS ponownie ustalił wartość jego kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku poprzez dodanie do okresów składkowych okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę, to jest 7 lat, a zatem 84 miesięcy. Wartość ta wyniosła 145 033,46 zł.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 25 czerwca 2015 roku, k. 22 akt o kapitał początkowy)

Wnioskodawca nie zaskarżył decyzji ustalającej wysokość kapitału początkowego.

(okoliczność niesporna)

Decyzją z dnia (...) organ rentowy przyznał wnioskodawcy zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od dnia (...), to jest od daty nabycia uprawnień. ZUS wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi zaś, zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej, równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Wysokość świadczenia należnego wnioskodawcy wyniosła 1 860,89 zł brutto [(13 635,33 zł + 472 800,60 zł)/261,4].

(dowód: decyzja zaliczkowa z dnia (...), k. 18 akt emerytalnych)

Decyzją z dnia 20 listopada 2015 roku organ rentowy potwierdził poprzednio poczynione obliczenia i przyznał wnioskodawcy od dnia (...) emeryturę w kwocie 1860,89 zł brutto.

(dowód: decyzja o przeliczeniu emerytury z dnia 20 listopada 2015 roku, k. 20 akt emerytalnych)

W okresie od dnia 1 września 1970 roku do dnia 30 września 2000 roku Z. G. był zatrudniony w (...) S.A. z siedzibą w D. na stanowiskach szlifierza, hartownika i nastawiacza maszyn.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 30 września 2000 roku, k. 3 akt o kapitał początkowy)

W okresie od dnia 1 stycznia 1974 roku do dnia 30 września 2000 roku z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. z siedzibą w D. wnioskodawca uzyskiwał wynagrodzenia w następującej wysokości:

- 1974 r. – 13 480,51 zł (w tym dodatkowe wynagrodzenie ustalone hipotetycznie za miesiące sierpień – wrzesień),

- 1975 r. – 33 508 zł,

- 1976 r. – 44 960 zł,
- 1977 r. - 39 261 zł (w tym dodatkowe wynagrodzenie ustalone hipotetycznie za miesiąc sierpień),
- 1978 r. – 38 844 zł,
- 1979 r. – 52 463 zł,
- 1980 r. – 59 056 zł,
- 1981 r. – 70 172 zł,
- 1982 r. – 120 944 zł (w tym rekompensaty 1 400 zł/miesiąc na bazie 1983 r. oraz premie za I i III kwartał),
- 1983 r. – 150 168 zł (w tym rekompensaty 1 400 zł/miesiąc oraz premie za I i IV kwartał),
- 1984 r. – 167 584 zł (w tym rekompensaty 1 400 zł/miesiąc oraz premia za miesiące wrzesień – listopad),
- 1985 r. – 199 283 zł,
- 1986 r. – 254 120 zł,
- 1987 r. – 281 718 zł,
- 1988 r. – 556 050 zł,
- 1989 r. – 2 213 176 zł,
- 1990 r. – 9 251 331 zł,
- 1991 r. – 12 556 478 zł,
- 1992 r. – 17 210 041 zł,
- 1993 r. – 25 502 800 zł,
- 1994 r. – 39 029 200 zł,
- 1995 r. – 5 265,29 zł,
- 1996 r. – 6 758,45 zł,
- 1997 r. – 8 391,81 zł,
- 1998 r. – 10 143,30 zł,
- 1999 r. – 13 754,11 zł,
- 2000 r. – 11 216,49 zł.

(dowód: opinia biegłej sądowej z zakresu rachunkowości D. W., k. 90 – 111 wraz z opinią uzupełniającą, k. 128 akt sprawy)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, że wnioskodawcy, jako ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku, przysługuje emerytura na podstawie zasad określonych w art. 26 i art. 25 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.). W myśl art. 26 ust. 1 ww. ustawy emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. Przepis art. 25 ust. 1 ww. ustawy stanowi zaś, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenia emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Ze względu na to, że wnioskodawca nie zaskarżył decyzji o ustaleniu kapitału początkowego, który to kapitał legł u podstaw obliczenia wysokości emerytury, Sąd nie mógł – w toku kontroli nad zaskarżoną decyzją - zweryfikować wysokości emerytury wyliczonej na podstawie art. 26 ustawy, zważywszy na treść zarzutów sprecyzowanych w odwołaniu. Wnioskodawca podnosi bowiem, że organ rentowy błędnie ustalił wysokość jego emerytury ze względu na nieprawidłowe obliczenie kapitału początkowego. Zarzuty wnioskodawcy dotyczą okresów przypadających przed dniem 31 grudnia 1998 roku. Te okresy i wynagrodzenia (lub brak wynagrodzeń) mają zaś wpływ na ustalenie wartości kapitału początkowego. Wynika to jasno z unormowań zawartych w art. 174 ust. 1-3 ustawy. I tak, zgodnie z art. 174 ust. 1 ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przepis art. 174 ust. 2 stanowi zaś, że przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1)okresy składkowe, o których mowa w art. 6;

2)okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

3)okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2;

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku (art. 174 ust. 3 ustawy).

W przedmiotowym postępowaniu Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe celem ustalenia zarobków osiągniętych przez wnioskodawcę w (...) S.A. z siedzibą w D.. W toku postępowania dopuszczono na tą okoliczność dowód z opinii biegłej sądowej z zakresu księgowości D. W.. Ww. materiał dowodowy nie miał jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. W toku postępowania Sąd doszedł bowiem do przekonania, że brak jest możliwości zmiany wydanej przez ZUS decyzji emerytalnej bez ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego. Okolicznością bezsporną, bo wynikającą z akt ZUS i potwierdzoną przez samego wnioskodawcę na rozprawie w dniu 18 listopada 2016 roku było to, że ubezpieczony nie zaskarżył decyzji o ustaleniu kapitału początkowego, który to kapitał legł u podstaw obliczenia wysokości emerytury, Sąd nie mógł – w toku kontroli nad zaskarżoną decyzją - zweryfikować wysokości emerytury wyliczonej na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zważywszy na treść zarzutów sprecyzowanych w odwołaniu.

Wnioskodawca wyraźnie wskazał w odwołaniu, złożonym w przepisany terminie, jaką decyzję skarży poprzez określenie nie tylko jej daty, ale i znaku, co potwierdził na rozprawie w dniu 18 listopada 2016 roku. Decyzja o ponownym ustaleniu kapitału jest prawomocna. Dopóki zatem wnioskodawca nie wzruszy tej decyzji lub nie wniesie o ponowne ustalenie kapitału, Sąd może jedynie sprawdzić, czy wysokość emerytury przy uwzględnieniu wysokości kapitału początkowego, wynikającego z prawomocnej decyzji o jego ustaleniu, została wyliczona w myśl art. 26 ustawy prawidłowo.

Sąd dokonał takiego sprawdzenia wysokości emerytury wnioskodawcy wyliczonej z art. 26 ustawy i nie znalazł podstaw do jej zmiany. Organ rentowy zastosował bowiem w zaskarżonej decyzji poprawny mechanizm wyliczenia wysokości emerytury. Została ona ustalona przez podzielenie kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, i zwaloryzowanego kapitału początkowego przez okres średniego dalszego trwania życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego (wyrażonego w miesiącach), czyli przez 261,4 miesięcy (średnie dalsze trwanie życia), co dało kwotę 1 860,89 zł.

Średnie dalsze trwanie życia to wielkość statystyczna, która określa przeciętny okres, jaki statystycznie upływa od ustalenia prawa do emerytury do dnia śmierci ubezpieczonego. Wyrażane jest w miesiącach i ustalane wspólnie dla kobiet i mężczyzn. Okres ten wynika z komunikatu prezesa GUS w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn, ogłaszanego corocznie w terminie do 31 marca w Monitorze Polskim. Ogłoszone w ten sposób tablice średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn mają zastosowanie do emerytur na przyszłość (przyznawanych od 1 kwietnia do 31 marca następnego roku). Ustalając dalsze średnie trwanie życia dla potrzeb obliczenia emerytury przyznawanej z urzędu, przyjmuje się tablice obowiązujące w dniu, od którego zostanie przyznana ta emerytura. Ze względu na to, że ubezpieczony ukończył 60 lat, organ rentowy prawidłowo uznał, że średnie dalsze trwanie życia w przypadku skarżącego wynosi 261,4 miesięcy, co jest zgodne z uregulowaniem zawartym w załączniku do Komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn z dnia 26 marca 2015 roku (M.P. z 2015 r. poz. 296).

Biorąc zatem pod uwagę, że organ rentowy prawidłowo obliczył wysokość należnej wnioskodawcy emerytury, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. oddalił odwołanie od zaskarżonej decyzji.